

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

เจ้าคุณอุปัชฌาย์

ก่อนจ้งหัน

วันนี้ดูเหมือนตอนบ่ายโมงท่านเจ้าคุณวัดโพธิฯ ก็พาคณะลูกศิษย์ลูกหาทั้งพระทั้งฆราวาสมา เราจะต้อนรับกันที่ศาลาใหญ่ ไม่งั้นไม่พอ ท่านเคยมาประจำทุกปีมาตั้ง ๒๐ กว่าปีแล้ว พาลูกศิษย์ลูกหามา คือวันแรม ๘ ค่ำของทุกปี เข้าพรรษาแล้วแรม ๘ ค่ำท่านมาวันนี้ท่านก็จะมา เราก็ต้อนรับที่ศาลาใหญ่ นัดกันบ่ายโมง คือธรรมดabayโมงๆ บรรดาพระเจ้าพระสงฆ์ ฆราวาสก็มา รวมกันที่นั่น จะมาฟังการอบรม ฟังวิชาการอบรม เรื่องเล็กน้อยเมื่อไรการอบรม สวาก สุขขั สรณั คจฺฉามิ ของพวกเรานี้ได้จากการอบรมนะ อบรมจากพระพุทธเจ้า พระสงฆ์สาวกท่านก็อบรมมาจนกระทั่งเป็นลูกศิษย์พระ เรียกว่าพุทธบริษัท จากการอบรมทั้งนั้น ถ้าไม่ได้รับการอบรมเลยนี้ไม่ได้เรื่องนะ

ศึกษาเล่าเรียนมาก็เรียนมา แต่ไม่มีผู้แนะนำแนวทางของการศึกษามา เรียกว่ามาอบรมนี้ก็ไม่ค่อยเกิดประโยชน์ การอบรมจึงเป็นของสำคัญมากทีเดียว อย่างที่ท่านสอนอบรมกรรมฐาน คืออบรมทางด้านจิตใจ ใจนี้ปรกติวอกแวกคลอนแคลน ติดดินตลอดเวลา ทั้งใจพระใจฆราวาสเต็มโลกเต็มสงสาร จิตใจติดดิน ที่นี้เมื่อเวลาธรรม ธรรมเป็นความถูกต้องดีงาม นำเข้าไปอบรมจิตใจก็สงบลงเหมือนโรคถูกกับยา เพราะฉะนั้นการอบรมจึงเป็นของสำคัญมาก

พระเณรเราให้มีสติตั้งระมัดระวังตัวเองตลอดเวลา เดินก้าวหน้าถอยกลับไปไหนมาไหน ให้นำดูด้วยความมีสติ คนเราไม่มีสติไม่เป็นท่านะ ท่านทั้งหลายเห็นศาสนาเป็นของเล่นอยู่หรือ ตัวเรานั้นเลยยังไม่รู้ที่อยู่หรือ กับศาสนาถ้าเทียบกันธรรมดาแล้วเข้ากันไม่ได้นะ พระพุทธเจ้าท่านถึงได้ท้อพระทัยในการสั่งสอนสัตว์โลก เพราะประหนึ่งว่าใช้ไม่ได้เลย นั่นชิตต่างกันไหมธรรม ธรรมกับโลก โลกคือกิเลส นั่นละ เพราะฉะนั้นจึงต้องได้รับการอบรม ใครมาให้ตั้งใจอบรมด้วยกันทุกคน ที่นี้จะให้พร

หลังจ้งหัน

วันนี้ท่านเจ้าคุณวัดโพธิฯ จะพาคณะลูกศิษย์ทั้งฝ่ายพระและฆราวาส เรียกว่ามาฟังเทศน์นั่นแหละ ว่าอื่นมันไม่ถูก เรื่องเทศน์นี้ขึ้นหน้าตลอด ออกหน้าตลอด ผู้เทศน์เลยจะตาย มานี้ต้องได้จัดศาลาใหญ่ข้างนอก ศาลานี้ไม่พอจึงจัดศาลาใหญ่ให้ตอนบ่ายโมง ท่าน

เคยพาลูกศิษย์ลูกหาทั้งพระและฆราวาสมาในวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปีตลอดมา ดูเหมือนได้ ๒๐ กว่าปีแล้ว เป็นอริยาศัยของท่านเอง พาบรดาลูกศิษย์ลูกหาทำวัตรทำวา
 อบรม ฟังธรรมในวันเช่นนั้น แรม ๘ ค่ำเช่นวันนี้ อายุท่านน่าจะเป็น ๙๓ กระมัง ท่านเกิด
 ปีกุน เราเกิดปีฉลู ท่านแก่กว่าเรา ๒ ปี ท่านพาบรดาลูกศิษย์ลูกหาเป็นประจำในวัน
 แรม ๘ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี วันนี้ท่านก็จะมาตอนบ่ายโมง ท่านแก่มากแล้วนะ

แต่ก่อนท่านเจ้าคุณอุปัชฌาย์ท่านยังมีชีวิตอยู่ที่วัดโพธิ์ เราต้องไปพักค้างที่วัดโพธิ์
 ๓ บ่อยๆ เราไม่ไปท่านก็ให้พระมาตามเอาเราไปที่วัดโพธิ์ ท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ตอนนั้น
 ที่ท่านเสียชีวิตท่านก็ ๗๕ ท่านเป็นชั้นธรรม ธรรมเจดีย์ ตั้งแต่ท่านมีชีวิตอยู่นี้พระกรรมฐาน
 มาพักวัดโพธิ์ เรื่อยๆ เพราะท่านเมตตาติดต่อเกี่ยวข้องกับกรรมฐานเรื่อยมา ท่านเองก็
 เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น สำคัญตรงนี้นะ วัดไหนๆ มาค้างที่นั่นแหละ อย่างท่านอาจารย์ฝั้น
 อย่างนี้ อยู่สกลนครก็เข้ามาค้าง ท่านอาจารย์ขาว ท่านอาจารย์อ่อน เราไปอยู่เรื่อย แล้วยังมี
 งานในวัดโพธิ์ ด้วยแล้วกรรมฐานยิ่งมาหมดเลย ท่านเอามาจนหมด

ท่านมีความเคารพเลื่อมใสและสนใจปฏิบัติด้านธรรมะกรรมฐานตลอดมา นั่งบัลลัง
 นี้ไม่มีเรื่องโลกเลย ตั้งแต่ขณะนั่งจนกระทั่งลุกจากท่าน มีแต่เรื่องธรรมล้วนๆ ธรรมก็เป็น
 ธรรมปฏิบัติด้วย เพราะท่านเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น พุทธตั้งแต่เรื่องอรรถเรื่องธรรม ท่าน
 เป็นเจ้าคณะภาค แต่เวลาไปนั้นท่านไม่สนใจ พุทธแต่เรื่องธรรมปฏิบัติล้วนๆ ท่านก็บอก
 ตรงๆ เลยว่า ที่เป็นเจ้าคณะภาคอยู่นี้เป็นเพื่อให้ความร่มเย็นแก่วงกรรมฐาน ท่านพูด
 ตรงๆ เลย ไม่ให้มีใครมารังแก ท่านว่าอย่างนี้ เมื่อท่านเป็นเจ้าคณะอยู่ท่านเป็นผู้ใหญ่
 ครอบไปหมด ไม่มีใครมารังแกกรรมฐาน ท่านว่า แต่ธรรมดาก็ไม่มีใครรังแกแหละ แต่
 ท่านก็พูดของท่านอย่างนั้น

นั่งบัลลังค์พูดตั้งแต่เรื่องภาคปฏิบัติ เรื่องปานนั้นเขานี้ ท่านเคยไปเที่ยวมาพอแล้วนี่นะ
 ภาวนาดีไม่ดีพระกรรมฐานสู้ท่านไม่ได้ ไปบิณฑบาตปีกลับมานี้ วางบาตรแล้วขึ้นไปไหว้
 พระแล้วนั่งภาวนาก่อน จนกระทั่งได้เวลาแล้วลงมาฉัน นี่ปรกติท่าน ฉันแล้วถ้าไม่มีแขกคน
 ท่านก็ลงไปทำวัตรเช้า พอกลับมาท่านก็ภาวนาแล้วก็พักตอนกลางวัน พอตอนบ่ายท่านก็
 เดินจงกรมอยู่ชั้นบน รับแขกตอนประมาณบ่ายโมงท่านถึงจะลงมา นี่เป็นกิจวัตรของท่าน
 ประจำ พอตกกลางคืนก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีธุระรับแขกรับคน ๒ ทุ่มท่านขึ้นแล้ว ขึ้นไปไหว้
 พระ นั่งภาวนา เดินจงกรม เราไปได้ยินเสียงกึกๆ อยู่ข้างบน ท่านเดินจงกรม นี่เป็นประจำ

ท่านบอกว่าท่านนอนน้อยมาก เวลานอนนั้นเป็นเวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา
 ทั้งนั้น ฟังซินะ พระกรรมฐานยังสู้ท่านไม่ได้ ท่านสนใจจริงๆ ภาคปฏิบัติแต่ไหนแต่ไรมา

เราก็ได้ไปดู เขาเอาศพของท่าน เปิดโกศออก ดูทุกสัต์ทุกส่วนขาที่เดียว เขาบอกว่านี่เป็นองค์ที่สี่ที่ไม่มีกลิ่น คือเอาธูปเอาอะไรมา เวลาเปิดออกแล้วไม่มีกลิ่นเลย ธรรมดาๆ พวกมาจากสำนักพระราชวังเขามาจัดงานศพท่าน เขาบอกว่านี่เป็นองค์ที่สี่ที่ตายแล้วไม่เนาไม่เหม็น เป็นปรกตಿಯอย่างนี้ นี่เป็นองค์ที่สี่

ท่านสนใจธรรมปฏิบัติตลอดเลยนะ เพราะท่านเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นมาตั้งแต่อายุ ๑๒ ปี หลวงปู่มั่นแหละเล่าให้ฟังว่า เณรจุมนี่ต่อไปมันจะได้เป็นผู้ใหญ่นะ ดูหุมนางๆ ต่อไปจะได้เป็นผู้ใหญ่ เอาไปเรียนหนังสือเสียก่อน เลยไปฝากที่วัดเทพศิรินทร์ สอบแล้ว สอบแล้ว ตกแล้วตกแล้ว เรียกกันว่า มหาจุมหนังสือเน่า สอบเปรียญไม่ได้สักที จากนั้นก็มาเป็นพระครู แล้วมาเป็นเจ้าคณะภาคอยู่ที่นี่ตลอดมา ท่านสนใจกับครูบาอาจารย์ หลวงปู่มั่นอยู่ที่ไหน แต่ก่อนไม่มีรถมีราท่านเดินเอานะ บ้านฝื่อท่านก็ไป หลวงปู่มั่นอยู่ที่ไหนท่านจะไป หนองฝื่อท่านไปปีละสองครั้ง ออกพรรษาแล้วหนึ่ง และเดือนพฤษภา หนึ่ง ท่านเดินเข้าไป ท่านสนใจมาก

ไปนั่งบิณฑบาตไม่มีเรื่องโลกเรื่องการปกครองเรื่องปริยัติ ไม่มีเลย มีแต่ปฏิบัติภาคปฏิบัติล้วนๆ พูดเรื่องจิตตภาวนา ท่านหนักแน่นมากทีเดียวทางด้านธรรมปฏิบัติหนักแน่นจนวาระสุดท้าย ว่าเป็นพระปริยัติก็มีแต่ชื่อเฉยๆ ท่านบอกว่าท่านเป็นเจ้าคณะภาคไว้เพื่อให้ความร่มเย็นแก่วงกรรมฐานไม่ให้มารังแก ก็ไม่มีใครรังแกแหละ ท่านเป็นผู้ใหญ่ท่านดูแล มีเรื่องอะไรบิณฑบาตท่านเข้าถึงเลย เป็นอย่างนั้น

วัดโพธิ์ นี้กรรมฐานเข้าไปค้ำบ่อๆ แหละ ตั้งแต่ท่านมีชีวิตอยู่ จากนั้นแล้วก็ไม่ได้ไป เราเองก็ไม่ได้ไป ไปก็ไปชั่วคราวไม่ได้ค้ำ แต่ก่อนพระกรรมฐานผู้ใหญ่ๆ เช่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่อ่อน ใครต่อใครผู้ใหญ่ๆ แหละมา ยังมีงานแล้วเอามาหมดกรรมฐาน มาท่านก็บอก นี่ใครจะกราบจะไหว้ก็มากกราบมาไหว้เสีย พระเหล่านี้เป็นพระสำคัญทั้งนั้น นานๆ จะได้พบท่านที่หนึ่ง มีงานที่หนึ่งพระกรรมฐานท่านเอามาหมดแล้วประชาชนเขาก็ได้ทำบุญให้ทานกับท่าน ท่านบอกตรงๆ เลย เอ้า ให้พากันทำบุญให้ทานเสียนะ พบพระอย่างนี้มันพบยากนะ ท่านพูดอย่างนี้แหละเพราะท่านเป็นพระผู้ใหญ่ แล้วพระกรรมฐานมาค้ำบ่อๆ ท่านไปเอามาจนได้ ไม่มีงานที่ก็ไปเอามา อย่างเรานี้ไปเรื่อยบางที่ท่านมาเอาเอง ท่านมาเองเลย

คิดดูซิ ถ่ายรูปที่ต้นโพธิ์ทางทิศเหนือของวัด นั้นละนั่งเป็นวงกลมถ่ายรูปเจ็ดแปดองค์หรือใจ เราผอมๆ นั่นก็เราป่วยนะ เรากำลังป่วยอยู่นี้ท่านมาเอาเอง เราบอกกำลังป่วยเป็นไข้ เออไม่เป็นไรแหละ ไปนุ่งมันหยาเอง แล้วเอาไปเลย เราจึงผอมๆ พระกรรมฐาน

มาอยู่ที่นั่นเรื่อย ๆ แล้วซุ่มเย็นไปหมดนะทางภาคอีสานวงกรรมฐาน ท่านไปเที่ยวชอกแซกทุกแห่ง วัดไหนสำคัญ ๆ ท่านไปหมด ท่านชอบวงกรรมฐานมากที่สุด ท่านปฏิบัติกรรมฐานมาเป็นประจำเลย ไปนั่งป็นนี้มีแต่เรื่องอรรถเรื่องธรรมเรื่องภาคปฏิบัติ ไม่มีเรื่องการปกคองปกครองปรียัตอะไรไม่มีเลย เรื่องโลกเรื่องสงสารไม่มี มีแต่ภาคปฏิบัติล้วน ๆ

นั่งนี้สองสามชั่วโมงกว่าจะได้ลุก โธ้ เราเจ็บเอวเกือบตายนั้นละไปที่ไร ฟังท่านนั่งคุยธรรมะ ท่านก็เพลินของท่านเราดูอาการก็รู้ ท่านเพลินในธรรมทั้งหลาย ท่านพูดด้วยความเพลินในธรรม เมื่อเห็นครูบาอาจารย์มาหาท่าน ฝ่ายกรรมฐานมากมาย ท่านยิ่งรื่นเริงมากนะ ดูอาการของท่านยิ้มแย้มแจ่มใสทุกอย่าง ท่านพอใจกับวงกรรมฐานมากที่สุดเท่าที่เดียว ท่านเอาแต่องค์สำคัญ ๆ แหละมา แต่ท่านเป็นนิสัยอันหนึ่งท่านพูดสนุกสบายธรรมดา ท่านเรียกอิตานันอิตานี่ ท่านไม่เรียกธรรมดา ท่านพูดสบายในฐานะลูกศิษย์กับอาจารย์

ส่วนมากท่านเป็นอุปชฌาย์ทั้งนั้นแหละ ว่าอิตานันอิตานี่ ท่านว่าฉัน ท่านว่าสบายไปเลย เราผู้ฟังขบขันจะตาย แต่ท่านพูดแบบสบายไปเลย พูดในฐานะลูกศิษย์กับอาจารย์ที่สนิทสนมกัน ท่านพูดแบบสบายไปเลย อิตานันอิตานี่ ไม่ได้ยินท่านว่าอิตาตั้งแต่เราหนึ่งกับท่านอาจารย์ฝั้น ท่านอาจารย์ขาว สามองค์เราคอยฟัง อิตานันอิตานี่ไม่เคยออก ท่านฝันท่านขาว มหาบัว นอกนั้นอิตาทั้งนั้นแหละ ท่านเรียกอิตาติดปากท่านเป็นนิสัย พูดเหมือนเล่น หากไม่เป็นไรแหละท่านพูดของท่านเฉย ๆ ไปอย่างนั้น เรียกแต่อิตานันอิตานี่

พอมาพูดตอนนี้แล้ว ท่านขึ้นเทศน์ ตามธรรมดาดูเหมือนเราเทศน์แล้ว ท่านขึ้นไปเทศน์ที่สอง งานวัดโพธิ์ฯ พอท่านเทศน์เราก็นั่งฟัง ท่านเทศน์ถึงนิพพานว่านิพพานเป็นอนัตตา สะดุดก็เลยใจเรา หือ ทำไมท่านเทศน์อย่างนี้ พอท่านลงจากธรรมาสน์แล้วไป วันนั้นเราจะติดตามเลยทันที พอว่านิพพานเป็นอนัตตา ตามธรรมดาท่านจะว่า ไปบัว วันนั้นเราคอยดู ถึงท่านไม่เรียกเราก็จะไป พอว่านิพพานเป็นอนัตตา ไปบัวไปกุฎิ(ท่าน) ไม่มีใครถ้ามีใครเราไม่พูดนะ ความเคารพ พอดีมีสองต่อสอง เราก็กราบเรียนท่าน ขอโอกาสท่านเหตุใดพระเดชพระคุณจึงเทศน์ว่านิพพานเป็นอนัตตา เราถามว่าฉัน เพราะบังคับไม่ได้ นิพพานไม่ใช่ผู้ต้องหาหนึ่นะ นั้นตอบ ท่านนั่งเลยนะ

คืออะไร ๆ ก็ตาม ถ้าพูดมีชัดตรงไหนเราจะเป็นผู้ค้านขึ้น ในระยะแรกท่านจะไม่ตอบว่าไง คราวหลังท่านตอบยอมรับ ๆ พอท่านพูดเรื่องนิพพานเป็นอนัตตาแล้วเราก็ตามไป ทำไมพระเดชพระคุณจึงเทศน์ว่านิพพานเป็นอนัตตา ท่านบอกว่าเพราะบังคับไม่ได้ นิพพานไม่ใช่ผู้ต้องหาพอจะมาบังคับกันหนึ่นะ ท่านนั่งเลย นั้นเวลาจะตอบเอาปุ๊บเลยกับท่านเจ้าคุณ ท่านยอมรับนะ อย่างนั้นละท่านยอมรับ อนัตตาก็ดี อัตตาก็ดี ไตรลักษณ์นี้เป็น

ทางก้าวเดินเพื่อพระนิพพาน ไหนนิพพานจะกลับมาเป็นไตรลักษณ์เสียเอง คือเป็นอนัตตา มันเข้ากันไม่ได้นะ พอเราว่าบิณฑกัตอบว่า เพราะบังคับไม่ได้ ก็นิพพานไม่ใช่ผู้ต้องหานี้ นะ เราว่างั้น ท่านนิ่งเลย

นิพพานแต่ก่อนก็ถกเถียงกันยุ่งไปหมด เราตอบอยู่ที่เขื่อนภูมิพล ว่านิพพานคือ นิพพาน บอกตรงๆ เลย ออกอย่างผางเลยทีเดียว เป็นอื่นไปไม่ได้บอกอย่างนี้เลย เราก็อธิบาย จากนั้นเขาก็ออก ตอนเย็นเขาก็ออกทางวิทยุทั่วประเทศไทย จากนั้นมาก็เลยเงียบๆ ว่านิพพานเป็นอนัตตาไม่ได้ยินแหละเดี๋ยวนี้ ก็มันขัดเอาเสียจน.. จะว่านิพพานเป็นอนัตตายังไง จะเอาบันไดมาเป็นบ้านได้ยังไง อัตตา อนัตตา เหล่านี้เป็นทางก้าวเดิน ผ่านนี้แล้วถึงจะเป็นนิพพานได้ ต้องเป็นภาคปฏิบัติ ไม่ใช่ภาคปฏิบัติก็ถกเถียงกันอยู่อย่างนี้ตามความเข้าใจๆ แต่ภาคปฏิบัติจับปุ๊บแม่นยำๆ ไม่เคลื่อนคลาด พูดอย่างอาจหาญเลย อย่างที่เราพูดว่านิพพานคือนิพพาน เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้แบบนี้ พูดอย่างถนัดใจ แม่นยำในใจเลย ก็ชี้แจงให้ทราบ อัตตาก็ดี อนัตตาก็ดี เป็นทางก้าวเดินเพื่อพระนิพพาน เมื่อก้าวเดินสิ้นสุดนี้แล้วก็ป็นนิพพานขึ้น เป็นอีกฝั่งหนึ่ง นั่นแหละคือนิพพาน

ความจริงก็เป็นอย่างนั้น ปล่อยหมด อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทางก้าวเดิน เวลาจะถึงนั้นต้องปล่อยหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือ เหล่านี้เป็นสมมุติทั้งหมด นิพพานไม่ใช่สมมุติ ถึงแล้ว ผ่านไปหมดแล้ว ไหนจะมาเอานิพพานเป็นอนัตตาได้ยังไง มันก็ขัดกันละชิ นิพพานก็เป็นไตรลักษณ์ไปละชิ วิเศษวิโสอะไร นี่ละภาคปฏิบัติ ขอให้มันผ่านทางด้านจิตใจเถอะ แม่นยำที่สุดด้วย ไม่มีคำว่าสะทกสะท้านด้วย เอาความจริงถอดออกมาเลย ใครเชื่อไม่เชื่อ ลงไม่ลงก็ตามไม่สำคัญ ความจริงอยู่กับนี้ว่างั้นเลย ความจริงอันเดียวเท่านั้นพอหมดแล้ว

ตั้งพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว เพียงพระองค์เดียวไม่ทรงหาใครมาเป็นสักขีพยาน เทศน์สอนโลกได้ทั้งสามโลก นั้นแม่นยำไหมพระพุทธเจ้าของเรา นี่ละธรรมภาคปฏิบัติ เป็นธรรมสำคัญมาก การศึกษาเล่าเรียนไม่ว่าท่านว่าเรา เรียนไปไหนความสงสัยนี้คือคลานไปตามๆ แม้ที่สุดถึงนิพพาน ความสงสัยนิพพานมีหรือไม่มีนี้ก็คือคลานไปตามกันเลย แต่พอมาภาคปฏิบัตินี้เท่านั้นลบบอกๆ รู้ตรงไหนจับติดๆ ปล่อยออกๆๆ จนกระทั่งที่ว่านิพพานเป็นอะไร นั้น

อย่างที่ว่านิพพานเป็นอนัตตาใส่กันผางเลยเชียวนะ นี่ละเวลามันผ่านไปแล้วมันขัดขนาดนั้น พระพุทธเจ้าก็ดี สาวกทั้งหลายก็ดี เทศน์อรรถเทศน์ธรรมนี้ท่านไม่สงสัย ท่านถอดออกมาจากหัวใจพูดเลย พวกเราที่จดจำมาลูบๆ คลำๆ ความสงสัยคือคลานไปตาม

แต่ภาคปฏิบัติรู้ตรงไหนๆ แม่นยำๆ ไปตลอด แล้วเป็นสมบัติของตนด้วยนะ ภาคปฏิบัติรู้
 มากขึ้นน้อยเป็นสมบัติของตนไปพร้อมๆ เลย ภาคปริยัติไม่ได้เป็นสมบัติ เป็นความจำเฉยๆ
 หลงลืมได้ธรรมดา แต่ภาคปฏิบัติเมื่อเข้าถึงใจแล้วไม่มีลืมเลย

ตั้งพระนาศเนกกับพระยามิลินท์ถามปัญหากัน พระยามิลินท์ถามปัญหาพระนาศ
 เนกว่า บรรดาพระอรหันต์ท่านยังมีความหลงลืมเหมือนคนเราไหม พระนาศเนกบอกว่า
 หลงลืมในสิ่งที่ควรหลงลืม ไม่ลืมในสิ่งที่ไม่ควรหลงลืม อะไรที่ควรหลงลืม อะไรไม่ควร
 หลงลืม นี่พระยามิลินท์ถาม คือเรื่องความจดความจำธรรมดาชื่อบ้านชื่อเมือง สถานที่นั้น
 ที่นี้ เป็นชื่อเป็นนามนี้ท่านลืมเป็นธรรมดา จำได้บ้างไม่ได้บ้างเป็นธรรมดา แล้วอะไรที่ท่าน
 ไม่หลงลืมเลย อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค อยู่ที่หัวใจของท่าน ท่านจะหลงลืมอะไร
 ท่านพันก็พันจากธรรมทั้งสี่ประเภท อริยสัจสี่ จะให้หลงลืมไปไหน ยอมเลยเรา

ความรู้ทางภายในใจจึงแม่นยำมากทีเดียว สดๆ ร้อนๆ ไม่มีกาลนั้นสถานที่นี้ ความ
 จริงเป็นความจริง เป็นปัจจุบันธรรม สดๆ ร้อนๆ ตลอดเวลา ใครรู้เข้าไปบิบบอมรับทันที
 อย่างสวรรค์ นิพพาน นรกอเวจี ให้อ่านเข้าไปชื่อนะ มีมาตั้งแต่เมื่อไร แล้วฟังไปเจอ อันนี้มีมา
 ก่อนแล้ว ยอมรับทันที สดๆ ร้อนๆ อย่างนี้ จึงต่างกัน ภาคปฏิบัติ พุทธศาสนาเรานี้จะเด่น
 ทางด้านจิตตภาวนานะ ใครอยู่ที่ไหนยืนยันได้ตามกำลังของตัวที่รู้ที่เห็น แต่ถ้าไม่ได้ปฏิบัติ
 ทางด้านจิตตภาวนามันก็เป็นนิสัยไปธรรมดา มีลัมเหลวไปได้ การทำบุญให้ท่านมีความ
 ลัมเหลวไปได้ คือเป็นธรรมดาของนิสัย

แต่พอมีจิตตภาวนาเข้าแทรก ได้รู้ภายในจิตใจเป็นเครื่องประกอบกันแล้ว เรื่องการ
 ให้ทาน การรักษาศีลจะละเอียดล่อไปตามๆ กันไปเลย ยิ่งละเอียดล่อ ทุกสิ่งทุกอย่าง
 ออกไปเป็นความละเอียดล่อไปหมด เพราะจิตละเอียด จิตฉลาดแหลมคม คอยดูและอะไร
 จะทำอะไร ควรไม่ควรมันจะเป็นอยู่ภายในจิตๆ นี้ นี่ละจิตตภาวนาจึงเป็นของสำคัญนะ
 เวลาได้รู้ขึ้นในจิตแล้วอะไรจะเหมือน ไม่เหมือน

เรื่องจิตตภาวนาจึงอยากให้พี่น้องทั้งหลายพากันไปปฏิบัติ เพศหญิงเพศชายไม่มี
 จิตนี้ไม่มีเพศ ธรรมไม่มีเพศ บาปบุญไม่มีเพศ ใครทำดีทำชั่วเป็นดีเป็นชั่วด้วยกันทั้งนั้น นี่
 ธรรมปฏิบัติถ้าเราปฏิบัตินี้ก็เป็นอกาลิโก ให้ผลเป็นลำดับลำดับไปเหมือนกัน จึงอยากให้
 พากันสนใจทางด้านจิตตภาวนาบ้าง ให้ได้รู้ได้เห็น สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แล้วนั้น
 พออันนี้เจอเข้าไปบิบบอมรับทันที สดๆ ร้อนๆ หมดเลยนะ ไม่มีอดีต-อนาคต ว่ากาลนั้นสมัยนี้ ช้า
 นานประการใดไม่มี พอเจอบิบบอมรับนี้เป็นปัจจุบันทันที สดๆ ร้อนๆ ทุกอย่าง ที่ท่านสอนไว้
 เหล่านี้ไม่มีผิดนะ ไม่มีผิดเลย

เช่นว่า บาป บุญ นรก สวรรค์ เปรตผีประเภทต่าง ๆ จนกระทั่งถึงสวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ถูกต้องเป็นสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วทุกอย่าง ที่มันไม่ชอบก็คือมวลสัตว์นั้นแหละ มันลุ่ม ๆ คลำ ๆ อะไรที่ไม่เห็นไม่รู้ก็ว่าไม่มีไปเสีย ไม่มีไปเสีย ดีไม่ดีลบไปเลย เพราะกิเลสมันมีอำนาจอยู่ในหัวใจทุกคน แต่พอธรรมแทรกเข้าไป ๆ อะไรที่จะยอมรับกัน นี่ธรรมปรากฏขึ้นในใจแล้วยอมรับทันที ๆ ใครเชื่อไม่เชื่อไม่สำคัญ ความรู้ความเห็นเป็นของเรา เราเป็นผู้รู้เองเห็นเอง ใครเชื่อไม่เชื่อขึ้นอยู่กับใคร ขึ้นอยู่กับเราผู้รู้เองเห็นเอง นั่นเป็นอย่างนั้นละนะ

ขอให้พี่น้องทั้งหลายได้ปฏิบัติเถอะ เรื่องจิตตภาวนาลำคัญมากทีเดียว นี่ละรากแก้วพุทธศาสนาอยู่ที่จิตตภาวนา เวลานี้พวกเราชาวพุทธได้แต่กระพี้ ไม่ได้แก่น คือการให้ทาน รักษาศีล ทำความดีประเภทต่าง ๆ เป็นกระพี้ทั้งนั้น เมื่อเทียบเข้าไปหลักจิตตภาวนานั้นคือแก่นแท้ ถ้าใครได้ปฏิบัติเข้าไปตรงนี้แล้วได้สัมผัสกับแก่นแท้เล็กน้อยเพียงไร ความดีนี้จะกระจายออกมา ความละเอียดลออทุกอย่างจะออกมาจากจิตตภาวนาทั้งนั้น ทุกอย่างละเอียดลออไปตาม ๆ กัน มันอยู่ที่ใจนะ ใจเป็นของสำคัญมาก

เราพูดบ้าง ๆ คือเราจวนจะตายแล้วนะ เราจึงไม่เคยสนใจว่าใครจะว่าเราไอ้อวด ไม่ไอ้อวด ว่าอยากไอ้อวดอย่างนี้ คำว่าอยากมันก็บกพร่องใช้ไหมล่ะ คำว่าพอเอาอะไรมาบกพร่อง พูดตามเหตุตามผล ตามกาลสถานที่เวลาเท่านั้น นี่เรียกว่าธรรม ท่านไม่มีความหิวความโหย อยากคุยอยากไม้ อยากอวดนั่นไม่ใช่ธรรม เป็นกิเลสไปแล้ว ธรรมแท้ ออกมาตามหลักความจริงล้วน ๆ เลย ควรจะพูดหนักเบาเล็กน้อยหากเป็นขึ้นมาเอง ๆ

นี่มันจวนจะตายแล้วนะ พูดจริง ๆ อายุก็ ๙๑ จะเต็มวันที่ ๑๒ สิงหาคม นี้แล้ว อายุเราก็นานอยู่นะ ไม่ได้นึกว่ามันจะได้อายุยืนขนาดนี้ ก็เพราะอำนาจแห่งการช่วยโลกนี้แหละ พลังใจมันมีอยู่ทางการช่วยโลก ธาตุชั้นธจะจะเป็นอะไร ๆ จิตมันพุ่ง ๆ อยู่กับการช่วยโลก ที่นี้พอช่วยโลกผ่านไป ๆ เข้ามาแล้วมันรู้สึกยิบเย็บ ๆ นะ ถ้าเป็นเด็ก ก็เป็นลักษณะที่จะตื่นนอน ยิบเย็บ ๆ นี่มันลักษณะจะไป พูดตรง ๆ ฟังซินะ แต่ก่อนมันก็ไม่เคย แต่มาระยะนี้มีลักษณะแปลก ๆ ยิบเย็บ ๆ เหมือนเด็กจะตื่นนอน นี่ก็พูดให้ฟัง

เพราะฉะนั้นจึงเร่งธรรมะให้ท่านทั้งหลายทราบ ธรรมะนี้เป็นธรรมะที่ยืนยันท้อเยเปอร์เซ็นต์ในหัวใจของเรา เราไม่เอาอะไรมาหลอกลวงโลก เราปฏิบัติเองเราก็มไม่เคยหลอกลวงเรา การรู้การเห็นทุกอย่างรู้เห็นด้วยความจริงใจในการประพฤติปฏิบัติของเรา ไม่ได้รู้เห็นด้วยความหลอกลวง เหลาะ ๆ แหละ ๆ นะ เวลาเรารู้จริงจึงขึ้นมาอย่างนั้น ๆ เวลา

สอนจึงสอนด้วยความจริงจังทุกอย่าง ไม่สนใจว่าใครเชื่อไม่เชื่อ สนใจแต่ผู้ที่มีความสนใจที่จะปฏิบัติธรรมทั้งหลายให้ท่านเหล่านั้นได้รับประโยชน์ไปเท่านั้น

ไอ้คนที่ไม่มีคุณค่ามีราคาเคลื่อนอยู่ก็ช่างมันซิ เหมือนอย่างเข้าไปโรงพยาบาล ในโรงพยาบาลนั้นเป็นป่าช้าคนท่านทั้งหลายรู้ไหม ใครได้พูดสักที ไม่ได้พูดนะว่าโรงพยาบาลเป็นที่เยียวารักษาคนไข้ ใครไปนั้นจะหายหมดๆ มันไม่ได้หายหมด เข้าไปรักษาได้ก็ไม่ได้ก็ก็ต้องตายอยู่ในโรงพยาบาล เพียงหนึ่งมีคนที่ไปตายอยู่นั้นสักก็ราย ดูให้เห็นชัดเจนซิเรื่องธรรม ในโรงพยาบาลนั้นคือป่าช้าของสัตว์โลก เมื่อรักษาไม่หายก็ตายอยู่ในโรงพยาบาล เพียงหนึ่งๆ ตายไปสักก็ราย เรามองให้ทั่วถึงซิ ป่าช้าคนอยู่ที่นั่น ที่เยียวารักษาคน โรงซ่อมมนุษย์ก็อยู่ที่นั่น เมื่อซ่อมได้ก็ผ่านไปได้ ซ่อมไม่ได้ก็ตายที่นั่น พิจารณาให้เห็นชัดเจนซิ

เรื่องความเป็นความตายมีอยู่กับทุกคน เราย่านอนใจ มองให้มันเห็นชัด มันจะตายแล้วพูดจริงๆ มันปล่อยหมดทุกอย่าง พูดให้ชัดเจนเสียนะ ไม่มีอะไรเหลือแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่เคยมีในหัวใจ ตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วไม่เคยมีการประกอบความเพียรต่อสู้กับกิเลสท่านนั้นท่านนี้ เหมือนแต่ก่อนที่กิเลสยังมีอยู่ในหัวใจนี้เลย ไม่เคยมี ท่านจึงเรียกว่า วุสิต์ พุรุหมจรรย์ เสร็จกิจ การละการถอนกิเลสนี้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว ตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงไป

นอกนั้นก็ก็เป็นกิจเป็นการที่จะทำประโยชน์ให้โลกเท่านั้น ที่จะทำให้เจ้าของก็มีแต่การดูแลรักษาธาตุขันธ์ เป็นความรับผิดชอบเท่านั้น พาอยู่พากิน พาหลับพานอน พาขับพาถ่าย ไปมาเคลื่อนไหว เหล่านี้เพื่อปฏิบัติต่อขันธ์เท่านั้นเอง ท่านไม่ได้ปฏิบัติต่อจิต จิตท่านไม่มีอะไรแล้ว หมดโดยสิ้นเชิง ก็ปฏิบัติต่อขันธ์ ที่นี้สรุปลงมาแล้วขันธ์นี้เป็นภาระอันหนัก ทุกสิ่งทุกอย่างปล่อยไปหมดไม่มีอะไรเหลือ ธาตุขันธ์นี้ปล่อยไปก็จริง แต่มันก็มีผ่านไปผ่านมาในความรับผิดชอบของเราที่เป็นเจ้าของ เดี่ยวเจ็บนั้น เจ็บปั๊บมันก็รู้ เจ็บปวดก็รู้ อยากหลับอยากนอน อยากขับอยากถ่ายมันก็รู้ หิวโหยมันก็รู้ รู้อยู่ในธาตุในขันธ์ มันมีอยู่ในวงขันธ์นี้เท่านั้น แต่มันก็กวณของมันอยู่นี้

เหมือนอยู่ในบ้านมีคนเดินผ่านไปผ่านมา อันนี้เรื่องธาตุเรื่องขันธ์มันก็ผ่านไปผ่านมาด้วยความสุข ความทุกข์ ความเฉยๆ ความเจ็บนั้นปวดนี้อะไรเหล่านี้ มันผ่านไปผ่านมาจิตที่รับผิดชอบมันก็รู้กันอยู่ตลอด แม้ไม่ยึดมันก็รู้ว่าไป จิตเป็นนักรู้ สุดท้ายเรื่องขันธ์นี้เองมาเป็นภาระให้ได้รับผิดชอบตลอดเวลา เคลื่อนไหวไปมาที่ไหนมีแต่เพื่อธาตุเพื่อขันธ์ๆ

ไม่ได้เพื่อหัวใจที่รบกับกิเลสนี้เลย กิเลสขาดสะบั้นลงไปตั้งแต่บัดนั้นแล้วจนกระทั่งบัดนี้ไม่เคยปรากฏว่าได้ทำความพากเพียรเพื่อละกิเลสตัวใดอีก ไม่มี

ท่านจึงเรียกว่า วุสิต พุรหมจรรย์ เสร็จแล้วงานการถอดถอนกิเลส อันเป็นงานอันใหญ่หลวงได้เสร็จสิ้นแล้วในหัวใจ กต กรณีย งานที่ควรจะทำก็คือยังงั้น งานแก้กิเลสได้ทำสำเร็จเรียบร้อยแล้ว งานอื่นที่จะให้ยิ่ง นาปริ อิตถุตตยาตติ ที่จะให้ยิ่งกว่านี้ไปอีกไม่มี มันก็ประจักษ์อยู่ในหัวใจ สด ๆ ร้อน ๆ โหมนี่ กิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจ ไม่เคยมีกิเลสเข้ามาผ่านอีกเลย ขาดสะบั้นลงไปแล้วสด ๆ ร้อน ๆ โหม มันก็รู้อยู่อย่างนี้ ตั้งแต่ขณะนั้นแล้วไม่เคยเห็นกิเลสตัวใดเข้ามาผ่าน มีแต่เกี่ยวข้องกับโลกกับสงสาร ทำประโยชน์ให้โลกไป จะทำประโยชน์ให้เจ้าของเองไม่เคยปรากฏ ธาตุชั้นนี้ก็เหี่ยวยากันไป รักษากันไปอย่างนั้นละ

นี่ก็ยิ่งหนักเข้าทุกวัน ยืน เดิน นั่ง นอน อยู่กับความเหน็ดความเหนื่อย เอ้อ สมมุติทั้งมวล กองทุกข์ทั้งมวลปล่อยหมดแล้ว ธาตุชั้นนี้แม้จะปล่อยก็ตาม แต่มันก็ยังมียู่ในธาตุชั้นนี้ มารวมอยู่ชั้นนี้ห่านะ เรื่องความรับผิดชอบมาอยู่ในชั้นนี้ห่านี้ นอกนั้นไม่มี ปล่อยไปแล้วก็เป็นอันว่าไป แต่ธาตุชั้นนี้ปล่อยไปแล้วมันไม่แล้ว มันให้รับผิดชอบอยู่นั้น เช่นเจ็บไข้ได้ป่วย ปวดหัวตัวร้อน อย่างนี้เป็นเรื่องธาตุเรื่องชั้นนี้แสดงตัวตลอดเวลา อันนี้บกรพร้อมตลอด ต้องแสดงอยู่ตลอด ผู้รับผิดชอบก็รู้กันอยู่ตลอด นี่เป็นภาระอันหนึ่ง

โอ เรื่องความทุกข์ทั้งมวล สมมุติทั้งมวลมารวมอยู่ที่ชั้นนี้ เนะมันก็มาสรุป นอกนั้นหมดโดยสิ้นเชิง แต่ชั้นนี้หมดก็จริงแต่ความรับผิดชอบยังมี เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงแสดงว่า สอุปาทิเสสนิพพาน ผู้ละกิเลสได้โดยสิ้นเชิงแล้วแต่ยังมีความรับผิดชอบในธาตุในชั้นนี้อยู่ อนุปาติเสสนิพพาน ละกิเลสได้แล้วด้วย ทั้งธาตุชั้นนี้ไปโดยสิ้นเชิงด้วย เรียกว่านิพพานแล้วด้วย นั่นเป็นนิพพานโดยสมบูรณ์ ไม่มีสมมุติเข้าไปแอบแฝงพอที่จะรับผิดชอบเลย อันนี้ชั้นนี้ยังมีแฝงให้รับผิดชอบ ที่จะไปทำความบริสุทธิ์ให้ได้กำเริบไม่มี แต่เป็นความรับผิดชอบกันอยู่โดยสัญชาตญาณมันก็มี

นี่ท่านว่าอุปาทิเสสนิพพาน ท่านผู้ใดนิพพานทั้งๆ ที่ยังรับภาระ รับผิดชอบธาตุชั้นนี้ อยู่หนึ่ง อนุปาติเสสนิพพาน สิ้นกิเลสแล้วหนึ่ง ธาตุชั้นนี้พึ่งไปหมดแล้วหนึ่ง เรียกว่านิพพานโดยสมบูรณ์ ท่านก็แสดงไว้แล้วหาที่ค้านไม่ได้ มันเป็นอยู่ในหัวใจ สด ๆ ร้อน ๆ เหมือนกัน นี่ละธรรมชาติพระพุทธรูปที่แสดงไว้ทุกบทรูปทุกบาท ท่านทั้งหลายให้ถือว่าสด ๆ ร้อน ๆ นะ สวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบทั้งหมด มันผิดพลาดก็แต่พวกเรานี้ละ ปีนุ่นปีนี้อยู่อย่างนั้นละ

ถ้าไปตามธรรมแล้วไม่ว่าเพศฆราวาส ไม่ว่าเพศพระ อยู่ที่ไหนสะดวกสบายตามชั้น
ภูมิและเพศของตนเสมอไป ไม่ได้ป็นเกลียวกัน เช่นผ้าเมียดก็ได้ทะเลาะกัน ผ้าก็มีธรรม
เมียดมีธรรมทะเลาะกันหาอะไร ก็อยู่ตามสภาพของคนมีเหย้ามีเรือน ส่วนพระนั้นเป็นอีก
อย่างหนึ่ง เป็นชั้นเป็นตอนๆ อย่างนั้นละ นี่ได้พูดแล้วนะจวนจะตายบอกแล้ว ท่าน
ทั้งหลายอย่ามาคิดให้เสียเวล่ำเวลา จะเข้าเนื้อตัวเองนะ หาวาพูดโธ่พูดอวดพูดอะไร มัน
เป็นบ้ากันทั้งเมืองนั้นละ

นี่มันก็เข้ากับที่ว่า พอมันผางขึ้นในหัวใจแล้วเกิดความท้อใจ นี่ก็ได้พูดให้ฟังแล้ว
แต่ก่อนมันไม่เคยคิด มันไม่เคยรู้เคยเห็น ตายกองกันมากก็กัปกี้กัลป์ก็ใจดวงนี้แหละ สวม
ร่างนั้นสวมร่างนี้ ตายเกิดๆ ไม่ทราบก็ภพก็ชาติเขาก็กับเรานับไม่ได้เลย เอามาแข่งกันไม่ได้
เรื่องภพเรื่องชาติว่ามากขนาดไหน มันก็ไม่รู้ แต่เวลามันผางขึ้นมามันรู้หมดจะให้อ่างไร เกิด
ความสลดสังเวช ธรรมชาติที่รู้นี้ก็ไม่เคยรู้แต่ก่อน มันก็ฟังมาอยู่ในขณะนั้น แล้วสิ่งที่ผ่านมาก็
กัปกี้กัลป์ตายเกิดตายกองกันอยู่นี้มันก็ไม่เคยรู้ ผ่านมามันก็จำไม่ได้เสีย แต่เวลานั้นมันจำ
ออกมาทั้งหมดเลย ธรรมชาติที่ตายกองกัน ทุกข์ยากลำบากขนาดไหน มันก็รู้เสีย
ธรรมชาติที่ผ่านแล้วซึ่งกองเพลิงทั้งหลายในวัฏจักรนี้มันก็รู้เสีย

เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วมันก็ท้อใจ ความรู้อันนี้ใครจะมารู้ได้เห็นได้ลงขนาดนี้แล้ว
เหมือนหนึ่งว่าสุตวิสัยที่โลกจะรู้ได้เห็นได้ เมื่อเป็นอย่างนี้เรามองดูโลกมันมืดตื้อ เหมือน
ในถ้ำนั้นแหละแล้วจะสอนไปหาอะไร สอนไปที่ไหนเขาก็จะว่าเราเป็นบ้าเป็นบอไปเกิด
ประโยชน์อะไร อยู่ไปกินไปพอถึงวันไปเสียเท่านั้นดีแล้ว นั่นเห็นไหมเวลามันขึ้นที่แรก คิด
ไว้เมื่อไร เวลามันผางขึ้นมามันเป็นสักขีพยานทั้งฝ่ายเลิศฝ่ายเลว ฝ่ายเลว เห็นด้วยกัน
ประจักษ์แล้ว ตัวจิตตัวนี้เป็นนักรู้มันรู้หมดแล้ว สงสัยไปที่ไหน

มันก็ท้อใจละซิ สอนไปที่ไหนเขาจะหาว่าบ้า เอ๊ย สอนไปทำไม นี่ท้อใจ ตัวเท่าหนู
มันก็เป็นก็บอกว่า เป็น แต่ก่อนมันไม่เคยคิด แต่เวลามันผางขึ้นมามันเป็นเอง อย่าง
พระพุทธเจ้าทรงปรารถนาเป็นศาสดาเอกมา จนกระทั่งถึงขั้นเป็นศาสดาเอกตรัสรู้ปั้งขึ้นมา
ท้อพระทัยแล้ว พระองค์ได้คิดไว้เมื่อไรว่าจะได้ท้อพระทัย มันเห็นจำทั้งสองละซิ ความเลิศ
เลอแห่งธรรมที่หลุดพ้นแล้วก็ประจักษ์ในพระทัย ความเคยตายกองกันแล้วโลกทั้งหลาย
กำลังตายกองกันอยู่นี้มันก็เห็นชัดเจนแล้ว สอนไปหาอะไร ก็อย่างว่าแหละ ว่าไปที่ไหนเขา
ก็จะว่าเราเป็นบ้าไปเสีย ท้อใจ นี่ตัวเท่าหนูมันเป็น เป็นก็บอกว่า เป็นจะให้อ่างไร

จนกระทั่งถึงที่ว่าธรรมมากระตุกอย่างแรงเหมือนกันนะ เราท้อใจประหนึ่งว่าจะไม่
เล่นกับใครเลยละ อยู่ตามป่าตามเขา บิณฑบาตกับชาวบ้านในป่าในเขาพอยังชีวิตให้เป็นไป

ในวันหนึ่ง พอธาตุชั้นธดับแล้วทิ้งเลยไปเลย อันนี้สะดวกสบายมาก ไม่ขัดต่อจิตใจอะไรเลย แต่การสอนนั้นสอนนี้ยุ่งนั้นยุ่งนี้ขัด เพราะเห็นว่าสอนไปแล้วก็จะมีใครรู้ ธรรมประเภทนี้เหมือนหนึ่งว่าสุคติของโลกที่จะรู้ได้เห็นได้ มันก็ปล่อยละชิ ทอดธุระ แล้วธรรมจึงกระตุกขึ้นมา นี่เราก็ไม่สืมนะ กระตุกขึ้นมาอย่างแรงเสียด้วย

ก็เมื่อธรรมเหล่านี้เป็นที่สุคติของโลกที่จะรู้ได้เห็นได้ แล้วเราเป็นเทวดามาจากไหนถึงรู้ได้เห็นได้ เรารู้ได้เพราะเหตุใด คำว่าเพราะเหตุใดมีสายทางมา ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งถึงที่สุดของจิตนี้ มันมองดูสายทางมาถึงตรงนี้ เพราะเหตุใด จึงว่า อ้อรู้ได้ รับทันทีเลย ทั้งๆ ที่ปฏิเสธจะเอาตัวรอดไปแต่คนเดียว ถึงวันกาลเวลาตาย ตายไปเลยไม่ต้องยุ่งกับใคร แต่พอว่าธรรมอันนี้ว่าวิเศษวิโส ถึงขนาดโลกไม่รู้ไม่ได้แล้ว เราเป็นเทวดาบุตรเทวดามาจากไหนเราทำไม่ได้ และรู้ได้เพราะเหตุใด นี่สำคัญ เหตุใดก็คือสายทางที่มา มาถึงที่นี่ อ้อ รู้ได้ โลกทั้งหลายมีเหมือนกัน สายทางบำเพ็ญคุณงามความดีมีแต่สายทางทั้งนั้น กำลังก้าวมาๆ มาตามสวากขาตธรรม

พระพุทธเจ้าสอนให้ท่านก็ให้ท่าน สอนให้รักษาศีล สอนให้สร้างความดีก็ทำตามแล้วเป็นสายทางมาเรื่อยๆ มา นี่แหละรู้ได้เพราะเหตุใด เรามีสายทางมา โลกทั้งหลายมีสายทางมาเหมือนกัน ยอมรับกันทันที อ้อ รู้ได้ทันทีเลยนะ ทั้งๆ ที่ปฏิเสธจะไม่เล่นด้วยอะไรแล้ว พอถึงขั้นที่ว่ารู้ได้เพราะเหตุใด สัตว์โลกต่างมีบุญมีบารมีสร้างมาด้วยกัน มีสายทางมาด้วยกัน เป็นแต่ว่าใกล้กับไกลเท่านั้นเอง แต่มีมาด้วยกันอย่างนี้ มันจึงยอมรับทันทีว่า อ้อ รู้ได้ แม้ไม่มากก็รู้ได้ นั่น ปฏิเสธไม่ได้เลย มันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ การบำเพ็ญคุณงามความดีไม่ได้หายไปไหน เป็นสายทางตลอดๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติพระนิพพาน นั่นแหละที่ว่ารู้ได้เพราะเหตุใด เราถึงจุดนี้แล้วมองมา เพราะเหตุใด มันไม่ได้มาอยู่เฉยๆ มันมีสายทางเข้ามา นั่นจึงยอมรับ อ้อ รู้ได้

นี่ละธรรมพระพุทธเจ้า สดๆ ร้อนๆ นะ อย่าฟังเสียงใครผู้ใดมาหลอกมาลวง นอกจากพุทธศาสนา จำให้ดีที่น้องทั้งหลาย นี่แม่นยามาตลอด พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ มาตามสายทางของศาสดาด้วยกัน ไม่มีผิดมีพลาด องค์นี้ตรัสรู้แล้ว องค์นั้นจะมาตรัสรู้ตลอด มองดูพับ ฟุ้งถึงกันเลยสงสัยที่ไหน แล้วจะไปข้างหน้าก็แบบเดียวกันนี้ ท่านไปตามสายทางของศาสดาด้วยกัน ท่านไม่ได้ไปแบบแหวกโน้นแหวกนี้เหมือนกิเลสพาไป ศาสนากิเลส ศาสนธรรมมี ศาสนากิเลสก็มี จำเอาอันนี้ เราพูดเพียงย่อๆ เท่านั้น

นี่คือศาสนธรรมแท้หรือชนสัตว์โลกให้พ้นจากทุกข์ นอกนั้นพิจารณาเอาเอง เรื่องโครงการของกิเลสยกขึ้นมาเป็นศาสนาๆ เต็มโลกเต็มสงสาร ใครก็มีศาสนาเต็มบ้านเต็ม

เมื่อใครหาความสงบสุขได้มีไหม? มันจะมีอะไรก็มีแต่โครงการของกิเลสมาเสกสรรปั้นยอว่าเป็นศาสนาเฉยๆ เป็นโครงการของกิเลสสร้างความทุกข์ร้อนให้แก่สัตว์ทั้งหลาย ดีไม่ดีเอาศาสนาดีกันรบกันตีกัน ศาสนาแค้นกันหาอะไร นั่น เท่านั้นมันก็พอ ให้พากันอุตส่าห์พยายาม เรียงจวนจะตายเท่าไรแทนที่จะมาหวังเจ้าของไม่ได้หวังนะ กลับหวังโลกหวังสงสาร เพราะฉะนั้นธรรมะจึงออกเรื่อย ๆ มันจวนจะตายแล้ว ให้อึดไว้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ อันนี้ไม่ตายสด ๆ ร้อน ๆ นะความดีงามทั้งหลายไม่ตายสด ๆ ร้อน ๆ

ให้พากันอุตส่าห์พยายาม ทุกข์ยากลำบากก็เถอะ เขาเคยทำบุญให้ทานไม่เคยทำบุญ เขาก็มีทุกข์ เศรษฐีเหมือนกัน เราไม่ได้เป็นเศรษฐีเงินขอให้เศรษฐีธรรมสุขมากนะ เอาตรงนี้แหละนะ เอาละพอวันนี้เหนื่อยแล้ว พุดไปพุดมาเหนื่อย

ผู้กำกับ หนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย คอลัมน์วิจารณ์ธรรม วันพุธที่ ๔ ส.ค.๕๗

เท่ากับปิดกั้นเส้นทางใจ !!

ตั้งเป็นที่ทราบแก่กรรมการมหาเถรสมาคมทุกรูปแล้วว่า ในการประชุมมส.เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ที่มีวาระพิจารณาเลือกคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ พ.ศ.๒๕๕๗ นั้น ได้มีการจัดทำไต่กันไว้แล้วล่วงหน้า โดยผู้มีอำนาจในที่ประชุมพยายามที่จะอ่านข้อความที่จัดเตรียมไว้แล้วในมือมาอ่านเสนอต่อที่ประชุมให้ปฏิบัติตาม

กรรมการมส.ได้เอ่ยปากท้วงติง "รอไว้ก่อนได้มัย ให้พักไว้ก่อน ขอให้ที่ประชุมได้พิจารณาเลือกคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่เสียก่อน" แต่ก็ยังทุซซี้ที่จะอ่านสิ่งที่เตรียมกันมา ?!

คณะกรรมการ มส. ได้พยายามเชื่อเชิญให้ผู้เป็นคฤหัสถ์ออกไปนอกห้องทั้งหมด เพราะต้องการประชุมสงฆ์เป็นการเฉพาะเท่านั้น แม้แต่รองนายกรัฐมนตรีทั้ง ๒ ท่านก็ยังถูกเชิญให้ออกไปรอนอกห้อง แต่คฤหัสถ์ท่านนี้เป็นใครทำไมถึงไม่ยอมเชื่อฟัง ?

ขอพักตรงนี้อะไว้ก่อน ขอมาว่าต่อเรื่องจากเมื่อวานดีกว่า เนื่องจากความไม่ชอบมาพากลของขบวนการปล้นตำแหน่งพระสังฆราช ที่ได้จัดเตรียมเขียนร่างเป็นมติ มส. เรื่องการแต่งตั้งฯ หรือกำหนดวิธีดำเนินการของคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช หรือการฉวยโอกาสเข้าไปขึ้นพระทัยต่อพระองค์ท่านเพื่อให้ลงพระนามในหนังสือสำคัญ ดังที่เคยกล่าวไว้แล้วนั้น

ในข้อที่ ๖ ของประกาศวิธีดำเนินการฯ ซึ่งระบุไว้ว่า ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเก็บรักษาพระตราสมเด็จพระสังฆราชไว้ และใช้พระตราดังกล่าวตามขนบธรรมเนียมและประเพณี ซึ่งเรื่องนี้คงไม่พ้นจากพระเนตรพระกรรณอย่างแน่นอน

ดังนั้นรองเลขาธิการพระราชวัง ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวังฝ่ายที่ประทับ และผู้อำนวยการกองวัง จึงมีคำสั่งกำชับให้เจ้าหน้าที่เวรพระจำพระองค์สมเด็จพระสังฆราช ให้ถือปฏิบัติตามข้อปฏิบัติต่อสมเด็จพระสังฆราชกรณีที่มาเข้าเฝ้า และการลงพระนามในหนังสือต่าง ๆ โดยเคร่งครัด ดังนี้

การเข้าเฝ้ากรณีบุคคลทั่วไป

๑. ให้คำนึงถึงพระสุขภาพของสมเด็จพระสังฆราชเป็นสำคัญ
๒. ให้ผู้เข้าเฝ้าแจ้งวัตถุประสงค์ กรณีที่นอกเหนือจากการมาถวายสักการะพระองค์ท่านต่อเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง พิจารณาความเหมาะสม
๓. การเข้าเฝ้าทุกครั้งให้มีพระภิกษุ แพทย์ หรือพยาบาล เจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง และลูกศิษย์อยู่ช่วยถวายงานทุกครั้ง

การเข้าเฝ้ากรณีคณะผู้ที่มาเข้าเฝ้าเป็นบุคคลสำคัญในสังคม

๑. ให้มีหนังสือหรือโทรศัพท์ ติดต่อประสานมายังสำนักเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้าเฝ้า จำนวนและรายนามผู้ที่ขอเข้าเฝ้า
๒. วัตถุประสงค์ที่มาเข้าเฝ้า ต้องไม่เป็นเรื่องที่รบกวนพระทัยของสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพระสุขภาพของพระองค์ท่านได้
๓. การกำหนดเวลาเข้าเฝ้า ให้เป็นการตัดสินใจร่วมกันของฝ่ายเลขานุการสมเด็จพระสังฆราชและเจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง

๔. การเข้าเฝ้าทุกครั้งให้มีพระภิกษุ แพทย์หรือพยาบาล เจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง และลูกศิษย์อยู่ช่วยถวายงานทุกครั้ง

การลงพระนามในหนังสือสำคัญต่าง ๆ

๑. ถวายการอ่านเนื้อความในหนังสือโดยละเอียด เพื่อให้สมเด็จพระสังฆราชพิจารณา

๒. ในการลงพระนามทุกครั้งต้องประกอบด้วยแพทย์ เจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง ฝ่ายเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช (พระภิกษุหรือลูกศิษย์แล้วแต่กรณีที่เกี่ยวข้อง) อยู่เพื่อรับทราบและเป็นพยาน

๓. เมื่อลงพระนามแล้ว ทุกฝ่ายต้องจดบันทึก ระบุเรื่องที่ลงพระนาม วันที่ เดือน ปี และเวลา พร้อมทั้งลงนามร่วมกันในสมุดจดบันทึก

ดั่งที่ ณ หนูแก้ว ได้กล่าวไว้แล้วแต่เมื่อวานนี้ว่า ฟ้าได้โปรดเมตตาประทานความ
ปลอดภัยแก่พระองค์ท่านแล้ว ซึ่งนับแต่ไป ไม่ว่าจะเป็นคนหัวดำ หัวเกรียน หรือหัวโล้น
ใด ๆ ก็ไม่อาจจะเข้าไปแสดงอำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ขึ้นพระทัยพระองค์ท่านได้อีกต่อไปแล้ว

การหมั่นปั้นมือหมายที่จะช่วงชิงเอาพระตราเครื่องอิสริยยศ ซึ่งเป็นพระตรา
ประทับเฉพาะลายพระหัตถ์ของพระองค์ไปเก็บไว้ใช้เพื่อทำบุญปู้ยา หรือหวังใช้เป็นอำนาจ
ข่มเหงรังแกต่ออาณาประชาราษฎร์ ก็จะไม่สามารถกระทำได้อีกต่อไป

เจ้าคนหัวเกรียนคงหมดโอกาสที่จะเข้าไปกระทำร้ายต่อพระองค์ท่านได้แล้ว หรือ
การจะนำลูกสมุนใจบาปเข้าไปบันทึกภาพวิดีโอเพื่อนำออกเผยแพร่ประจานต่อสังคม ก็
จะกระทำเช่นนั้นไม่ได้อีกต่อไปเช่นกัน

เท่ากับปิดกั้นเส้นทางโจรได้อีกทางหนึ่ง !!

ณ. หนูแก้ว

รับฟังรับชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุกระจายเสียงทางอุดร FM 103.25 KHz

และทางสถานีวิทยุกระจายเสียงจากสวนแสงธรรม FM 103.25 MHz